

**Food
valley**

**SAMEN
BI BASED
BOUWEN**

**Building
Balance**

Agenda

13:00 - 14:00

- **Opening**
- Status NABB
- Status Foodvalley

14:00 : 15:00 Breakouts voor vervolg acties

15:00 : 16:00 Terugkoppeling vervolgacties

16:00 : 17:00 Afsluiting en borrel

Regio Foodvalley Circulair.

Wie is Living Lab regio Foodvalley Circulair?

Netwerkorganisatie op het
gebied van circulaire economie
in de regio Foodvalley

Ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden in de Regio Foodvalley maken werk van een circulaire economie! Een economie waarin afval niet meer bestaat en grondstoffen weer worden ingezet in de keten. Waarin energie en producten vooral hernieuwbaar zijn. Waarin menskracht, goederen en diensten optimaal worden benut. Partijen werken samen aan circulaire innovaties en verdienmodellen. Wij maken het rond!

Nationale Aanpak Biobased Bouwen

Van boerenland
tot bouw materiaal

8 november 2023

Wie is Building Balance?

Uitvoeringsorganisatie van
overheidsprogramma:

Nationale Aanpak Biobased Bouwen (NABB)

Doel 2030:

30% van de woningen 30% biobased (kg)

30% van utiliteitsbouw 30% biobased (kg)

50.000 ha vezelgewassen bestemd voor bouw

30/30/30

Nationale Aanpak Biobased Bouwen

Regionaal

Building Balance activiteiten

Nationaal

Actielijn I: opzetten en opschaling ketens

Actielijn II: vraagstimulering bouw

Actielijn III: activering agro en verwerking

Actielijn V: kennisdeling en onderwijs

Actielijn VI: onderzoek en innovatie

Actielijn (VII): samenwerking en versterken

Agro

- + Minder Stikstof
- + Biodiversiteit
- + Bodemverbetering
- + Verdienmodel

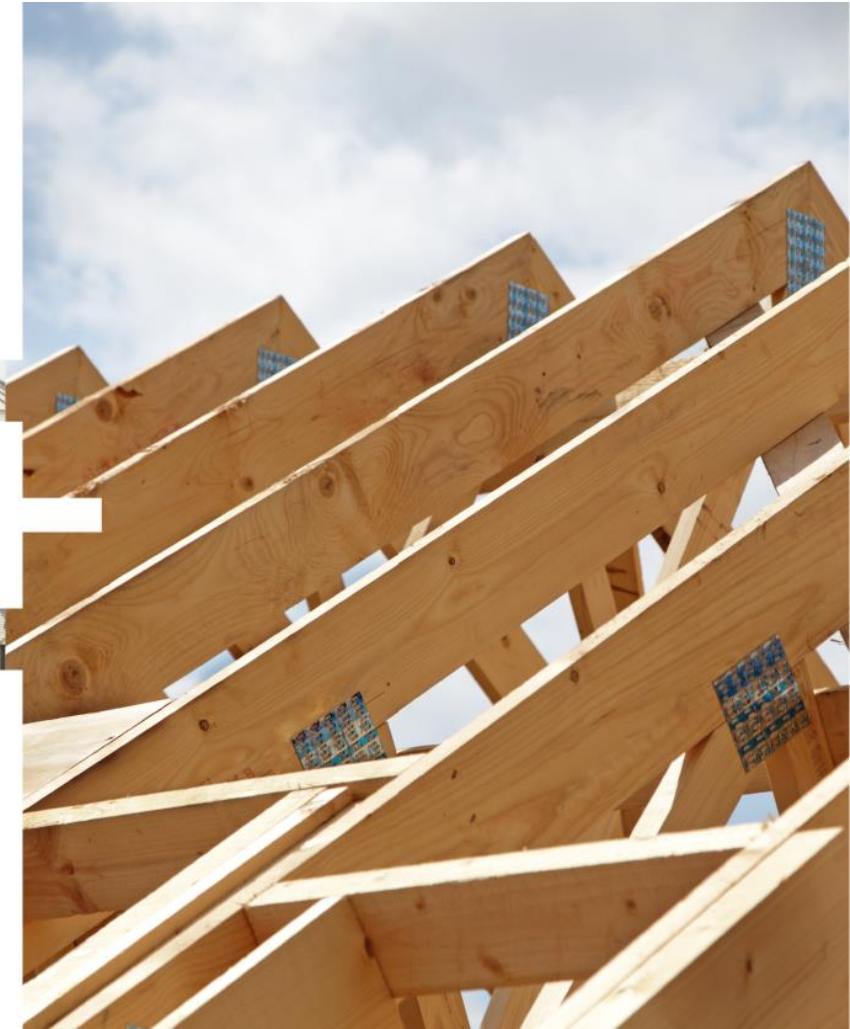
Industrie & Economie

- + Lokale werkgelegenheid
- + Minder Transport/ lager gewicht
- + Modulair/ lokaal/ prefab

Bouw

- + C(O₂)-opslag (tov CO₂ opslag kosten)
- + Verdringing CO₂ intensieve materialen
- + Gezond binnenklimaat

Nationale Aanpak Biobased Bouwen

Overige gewassen

- Zonnekroon
- Sorghum
- Bamboe
- Paulownia bomen
- Lisdodde
- Wilgen

Bamboe

Paulownia bomen

Lisdodde

Wilgen

Beschikbare Tools & Brochures

Online Gidsen en brochures

- + **Conceptenbrochure**
- + **Handvat toekomstbestendig bouwen**
- + Bouwen voor de toekomst (Brochure voorbeeldprojecten gebiedsontwikkeling)
- + **Biobased uitvragen voor woningcorporaties**
- + Maandelijkse **webinars** (deepdives)
- + Trainingen voor **architecten** (online beschikbaar)

Online tools & Websites

- + **Biobased alternatieven database**
- + **Biobased bouwdetails**

Kennis te vinden op www.nkbb.org

Agenda: <https://buildingbalance.eu/agenda/>

Live trainingen en ondersteuning:

- + Biobased Expert Sessies: experts aan de slag met jouw bouwproject
- + Biobased Dare Sessies: Samen met experts in een pressure cooker Go/no go voor biobased
- + Trainingen en werksessies in de regio's
- + Biobased trainingen vanaf Q3 voor:
 - Corporaties
 - Ontwikkelaars
 - Gemeentes
 - Beleggers
 - Adviseurs
 - Bouwers
 - Onderhoudspartijen

Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling

Aantrekkelijke, gezonde en betaalbare leefomgevingen als nieuwe standaard

City Deal Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling

**Agenda
Stad**

Mooie uitdagingen in gebiedsontwikkeling

- 1 miljoen passende woonruimten tot 2030

Dat kan als je het wilt!

Stop met stapelen (en optimaliseren) en doe het gewoon in 1 keer goed! (en anders dan je gewend bent).
Maak toekomstbestendig bouwen een ontwerpogave

- Met minder dan de helft van de huidige milieu-impact (EU/Parijs)

Doel City Deal

- + **Opschalen toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling:**
 - Voorbereiden op Europa
 - Niet frustreren, als het kan zelfs stimuleren, van de markt
- + **Ontwikkelen uniforme taal voor toekomstbestendige GO:**
 - Handvat TBB als basis
 - Aanpak HNN als voorbeeld
- + **Laten zien wat er kan en hoe het kan:**
 - Businesscases (GREX 3.0, enz)
 - Meerwaarde voor en aantrekkelijkheid van gebieden
 - Verder kijken: niet de jaren 60 wijken van de toekomst realiseren

Met biobased bouwen, industrialisatie en digitalisering als katalysatoren.

Toekomstbestendig bouwen

- Gebouwen zijn geen probleem

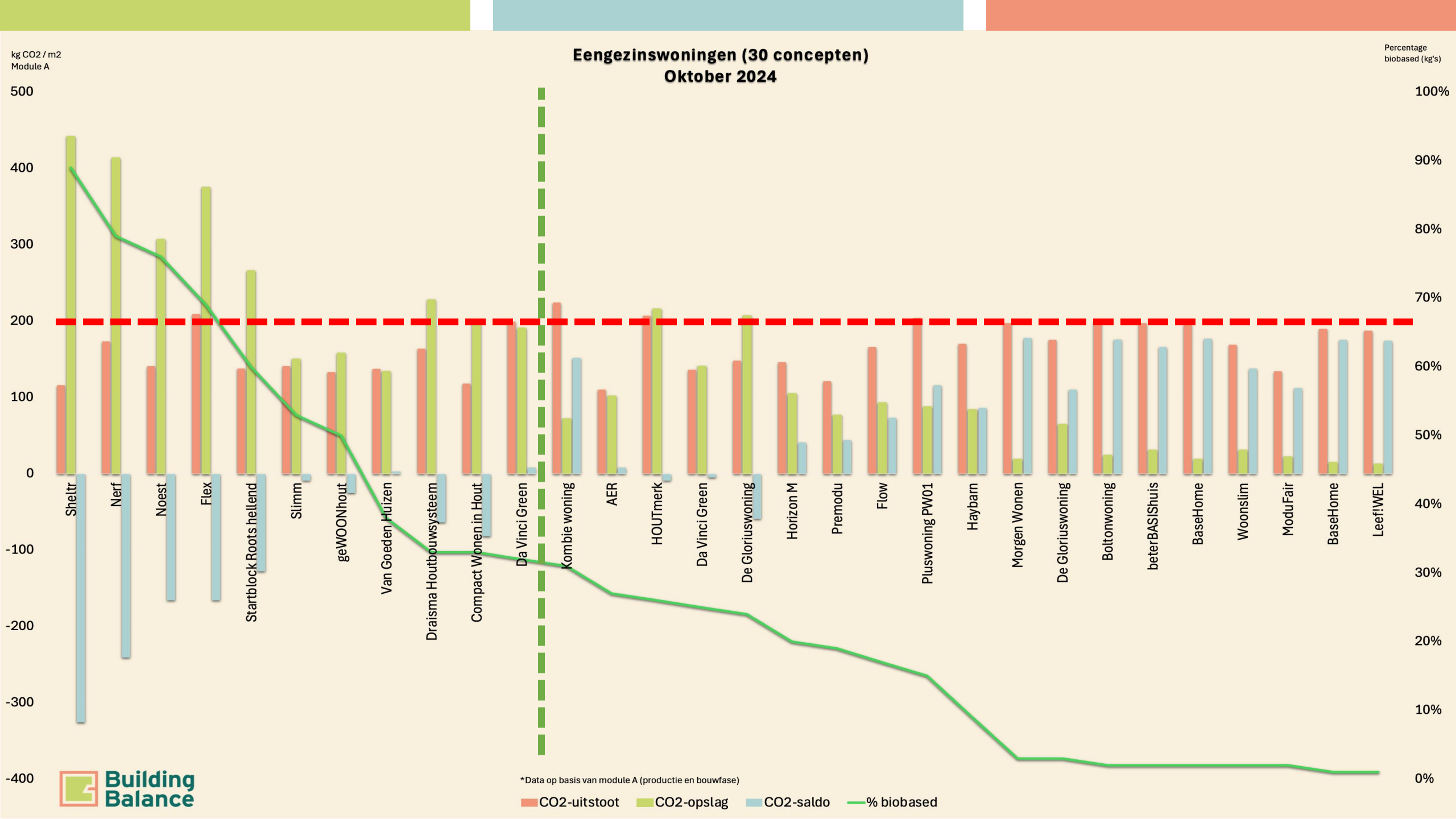

Paragraaf Toekomstbestendig bouwen in de woondeals

Bestuurlijke afspraken over onder andere...

1. **50% industrieel in 2030**
2. Aanbesteden en tenderen op MPG <0.5
3. **50% biobased en/of secundair in 2030**
4. **Toepassen landelijke maatlat groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving**
5. Het Nieuwe Normaal als methodiek om circulariteit te bepalen

Gebieden waar je wil en kunt (blijven) wonen

Bouwen voor de toekomst

Bouwen voor de toekomst

Een reisgids voor betaalbaar
en aantrekkelijk wonen

Bouwen voor de toekomst

Samen maken wij de opschaling van biobased bouwen waar!

		Commitment
		30
		30
		30
	30 januari 2025	Nieuwbouw

Update Q1 2025 Renovatie

- + Actielijn 2 + 3
- + Daken & Onderhoudsbedrijven
- + Kalkhennepvloer
- + Duplicor
- + Binnenwanden
- + Gevels
- + Routekaart en menukaart

DOWNLOAD

HANDLEIDING BIOBASED VERDUURZAMEN VAN BESTAANDE BOUW

Vooruitblik Q1 2025

- + Actielijn 4, testen en certificeren (Jan Willem/Sander)
- + Bouwdetails Plus HSB nieuwbouw met biobased isolatie (Voor de luxere 2 onder 1 kap & vrijstaande woning). De bouwdetails standaard HSB nieuwbouw met biobased isolatie (Voor de rij woning) trappen we deze maand af met de NBvT.
- + Resultaten fase 1 brandveiligheid online, testen van woningscheidende en buitenwanden en de R&D testen om de positieve invloed op brandveiligheid biobased isolatie vast te stellen.
- + KOMO gecertificeerd inblaas stro en kick off KOMO certificatie strobalen bouw..

Opbouw biobased opdak:

Type isolatie:

- Inblaas stro
- Hennep wol

Type overspanning:

- Gording
- Sporen

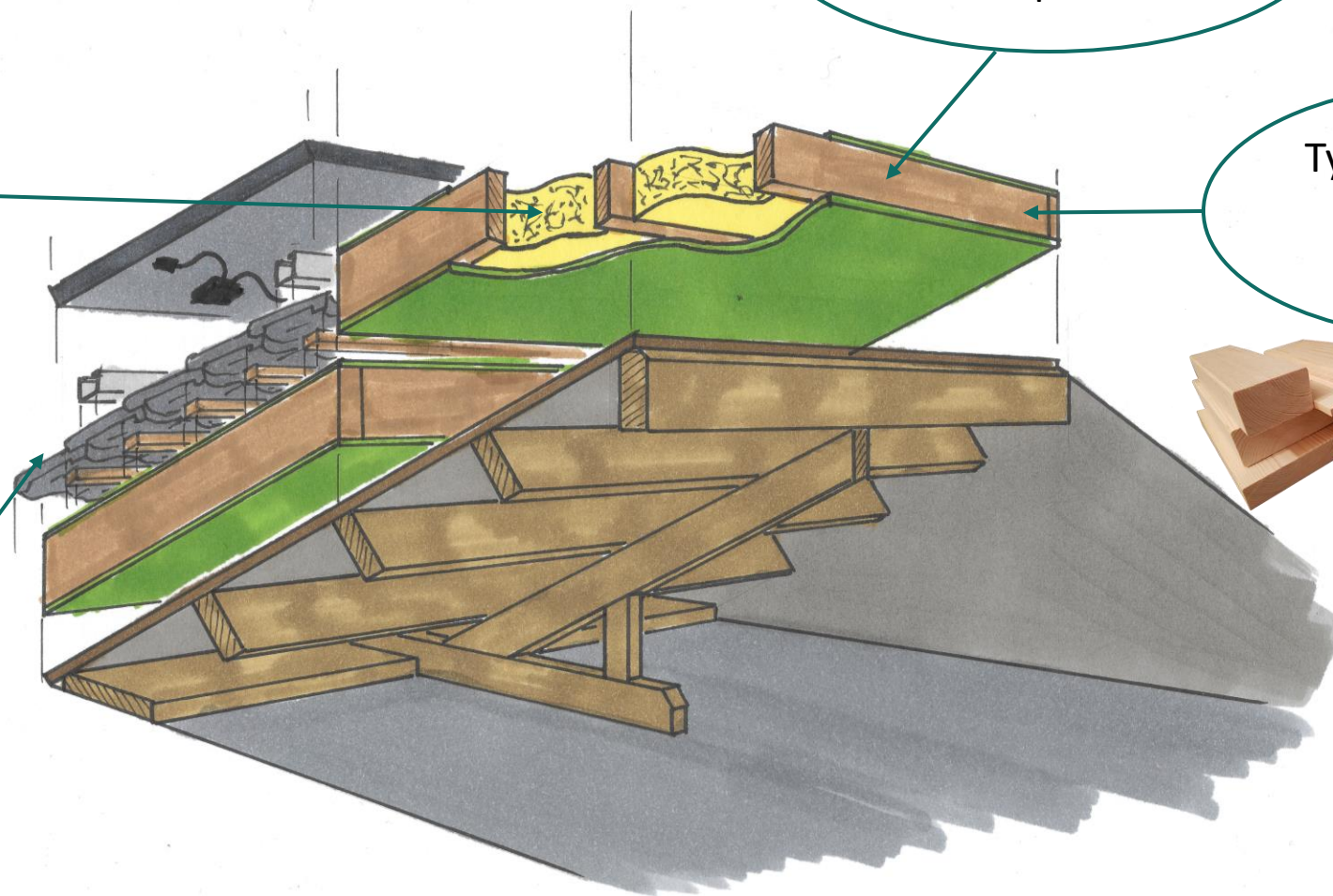
Type constructie:

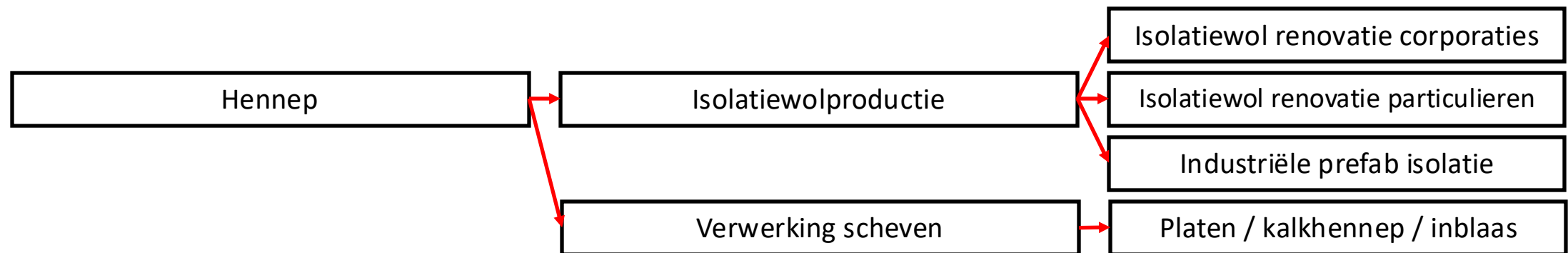
- Volhout
- I-liggers

Afwerkingen:

- Brand
- Pannen
- PV-panelen

Kalkhennep vloer

Exie vloeropbouw op zand, schelpen, Canadry, kalkdekvloer

Vloer

Thermische isolatie

$$R_c = 5,47 \text{ m}^2\text{K/W}$$

NTA 8800 Renovatie*: $U < 0,37 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$

zeer goed

Hittebescherming

Onderdeel grenst aan de bodem:

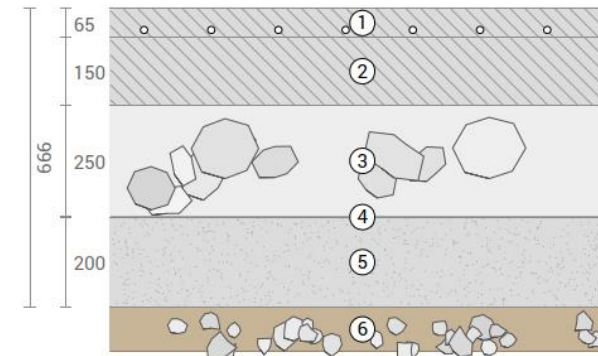
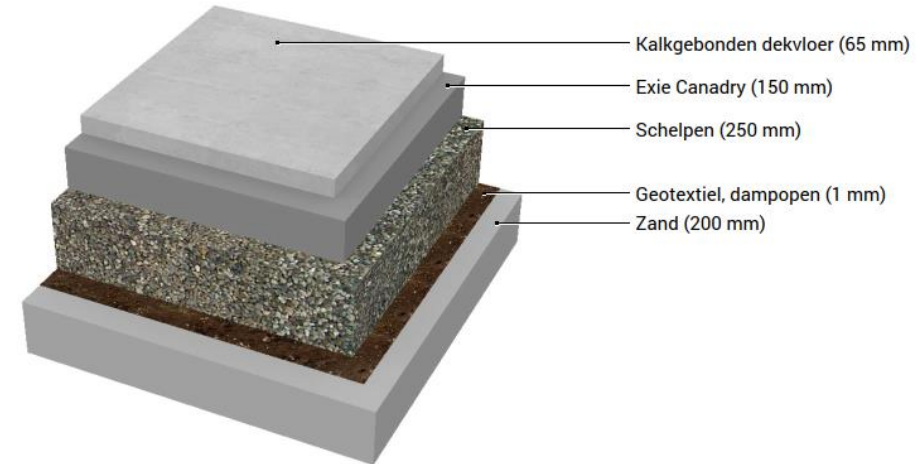
TAV en phase niet relevant.

Warmtecapaciteit binnen: $571 \text{ kJ}/\text{m}^2\text{K}$

slecht

zeer goed

slecht

① Kalkgebonden dekvloer (65 mm)

② Exie Canadry (150 mm)

③ Schelpen (250 mm)

④ Geotextiel, dampopen (1 mm)

⑤ Zand (200 mm)

⑥ Grondlaag

Agenda

13:00 - 14:00

- Opening
- Status NABB
- **Status Foodvalley**

14:00 : 15:00 Breakouts voor vervolg acties

15:00 : 16:00 Terugkoppeling vervolgacties

16:00 : 17:00 Afsluiting en borrel

Ontwikkeling regionale ketencoalities 2025

Opgestart in 2024

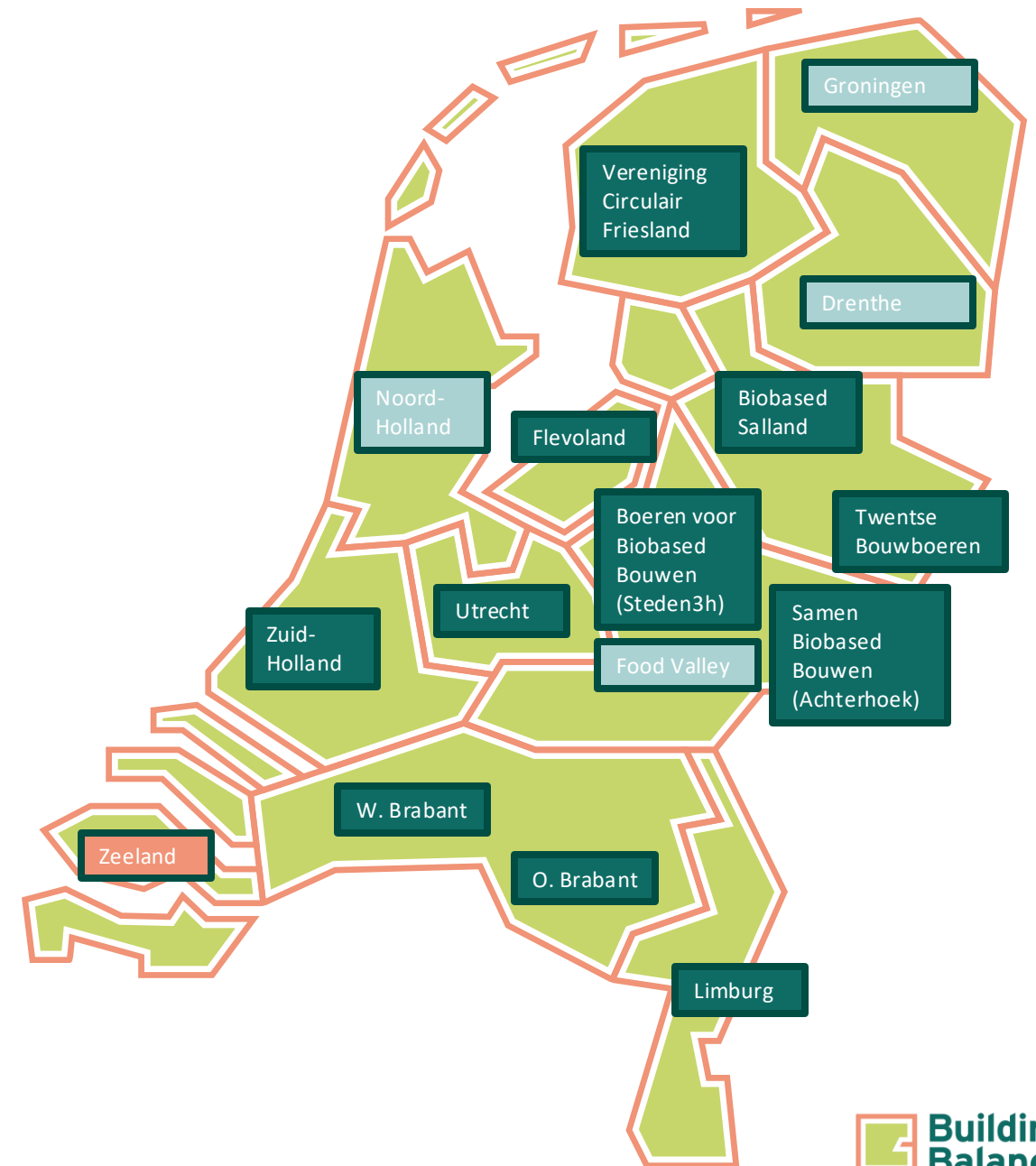
In 2024 zijn de regio's Groningen, Drenthe, Noord-Holland en Foodvalley opgestart. Noord-Holland is inmiddels opgestart, de basis van het team staat de samenwerkingen met partners vormen zich.

Groningen en Drenthe zitten nog in de kwartiermakersfase. Eind 2025Q1 zijn de plannen gereed en is het doel dat de regio's volledig meedraaien in het programma.

De regio Foodvalley is opgezet i.s.m. het regio orgaan Foodvalley. Op dit moment wordt een regiodeal aanvraag voor 2026 voorbereid en ketencoalities worden gevormd rondom renovatieopgaven van woningcorporaties.

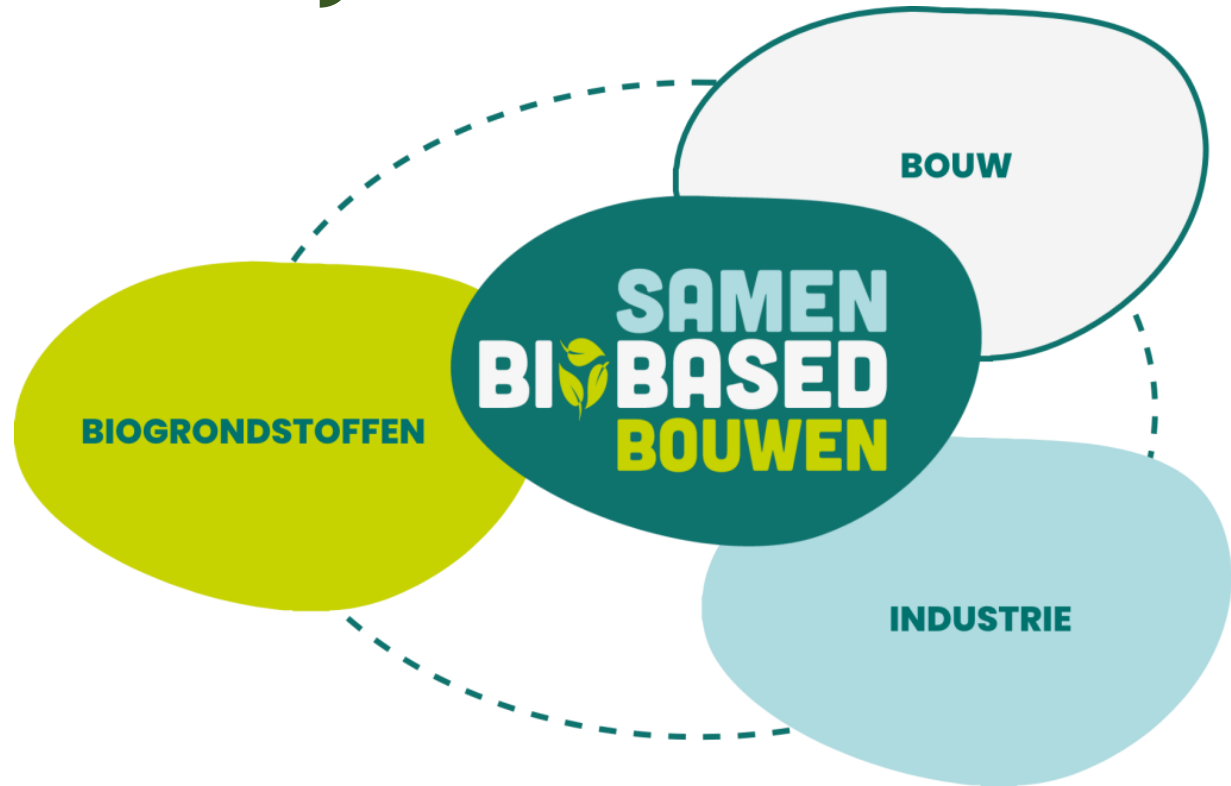
Aanhaken in 2025

In Zeeland hebben de woningcorporaties in navolging van de Brabantse woningcorporaties zich gecommitteerd aan de doelstellingen van het NABB. De trekker is het **Kennis & Innovatienetwerk Circulair Bouwen**, dat in 2025 naar verwachting zal aanhaken als regionale vertegenwoordiger van Building Balance.

Plan Foodvalley

- Agrarische Ondernemers
- Woningbouwverenigingen
- Gemeenten
- Bouwsector en industrie

Grondstoffen domein

Plan Foodvalley 2025

Agrarisch Ondernemers

Doelen voor 2025

1. Agrariërs met interesse in vezelteelt worden aangesloten bij de studiegroep VK-Oost.
2. Er zal afstemming plaatsvinden tussen Foodvalley, Achterhoek en Stedendriehoek voor de aanvoer van stro hennep uit de regio.
3. Twee locatiebezoeken bij en met boeren worden georganiseerd.
4. De begeleiding van de eerste pilot met verwerking op locatie in de regio (bijvoorbeeld Biobased Factory of Biobased gevelpanelen) zal plaatsvinden.

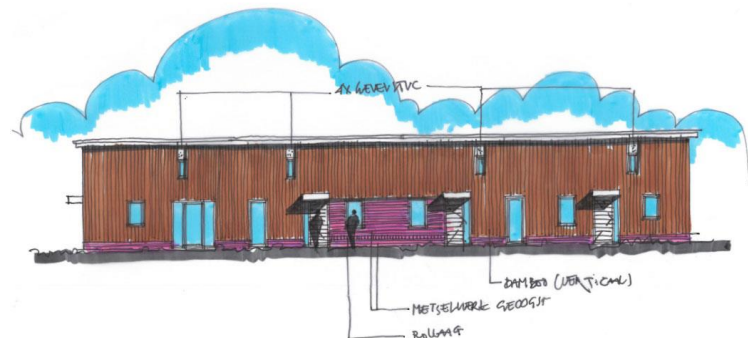

Plan Foodvalley 2025

Woningcorporaties

Doelen voor 2025

- Naast Woonstede zal er in 2025 ook een tweede woningcorporatie betrokken zijn.
- Het organiseren van sessies met woningcorporaties in de regio en hun onderhoudspartners. (3 april)
- Focussen op 12 woningen binnen renovatieprojecten van Woonstede die kansen bieden voor biobased toepassingen in Regio Foodvalley.
- Het opstellen van een jaarplanning samen met Alex en Annemieke voor het convenant met woningcorporaties.
- Een ronde maken langs de woningcorporaties om de bestaande mogelijkheden in de regio te presenteren.

Plan Foodvalley 2025

Gemeenten

- Doelen voor 2025
- Gemeenten en woningcorporaties hebben het convenant goedgekeurd of onderschrijven de rol van de marktmeester.
- De gemeenten Barneveld en Ede worden begeleidt bij het aanbesteden, met focus op de onderliggende ketenrealisatie en de overgang naar het convenant.
- De aanpak wordt gestimuleerd in vier andere gemeenten binnen de regio, met bezoeken aan opgeleverde woningen (zoals Biobased TALA, Bam Flow e.v.a.).
- Het biobased bouwconcept wordt onder de aandacht van gemeenten gebracht als een versnellende factor.
- Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling wordt begeleid in de gemeente Barneveld, met een concreet project, samen met Ivar Diekerhof en Anne Bos.

Bouw en Industrie domein

Plan Foodvalley 2025

Bouw en Industrie

Doelen 2025

- 1. PMC 16 (in samenwerking met Woonstede) moet in 2025 gerealiseerd worden als een voorbeeld voor de wocos.
- 2. Organiseren van bijeenkomsten met bouwers uit andere regio's (op 4 december 2024 van Foodvalley naar Achterhoek).
- 3. Verdere ontwikkeling van de installatie voor PMC 16 en renovatie in samenwerking met Rensa.
- 4. Overstappen van steenwol naar hennepwol met een lokale conceptbouwer.
- 5. Voortzetten van de samenwerking met Marjet en de bedrijven in de regio voor renovatieoplossingen met hennep en stro. Dit project loopt al verder met de dakenstroom samen met Marjet, Isolcom en Prefab strobouw.

Biobased Bouw Community

korte terugblik

besprekingen

- Op bezoek bij Samen Biobased Bouwen Achterhoek
- Regionale bouwers bij Mix Architectuur

Bevindingen...

- Kennisoverdracht van ervaringen Achterhoek, mooie opstap om vervolg te geven in regio Food Valley.
- Samenwerking tussen regionale bouwers/ontwikkelaars met intrinsieke motivatie voor innovatie en circulariteit.
- Samenwerking selectie bouwers/ontwikkelaars vanuit drie afdelingen van Bouwend Nederland.
- Bouwinnovatie gekoppeld aan sterke regionale agrarische sector / landbouw.
- Kostprijs nu nog hoger → vraagt om opschaling om de kosten te reduceren.
- Voor schaalvergroting en standaardisatie is samenwerking tussen en met regionale woningcorporaties noodzakelijk.

Bevindingen...

- Regionale samenwerking met omgevingsdiensten, gemeenten en provincies nodig voor sneller vergunningstraject.
- Regionale bouwers zijn gemotiveerd om te innoveren en samenwerkingen uit te breiden om tot meer standaardisatie te komen.
- Succesvolle referenties en voorbeelden zijn nodig om ook de markt voor vrije verkoop op gang te krijgen.

Volgende stappen...

- Commitment vanuit deelnemende partijen nodig voor gelijkwaardig partnerschap zowel financieel als qua inzet.
- Woningcorporaties in de regio die eisen dat **30%** van de woningen **30%** biobased zijn in **2030** helpt de bouwers/ontwikkelaars enorm.
- PMC 16 (grondgebonden, levensloopbestendige woning) is ontwikkeld in de Achterhoek en kunnen we hier gaan realiseren.
- Zelf verder ontwikkelen:
 - PMC 5 (Rijwoning) ontwikkelen?
 - PMC 7/8 (Appartementen) ontwikkelen? → technisch / kosten?
 - Uitbreiding samenwerking met architecten, adviseurs, producenten en installateurs.

De regionale bouwers willen aan de bak!

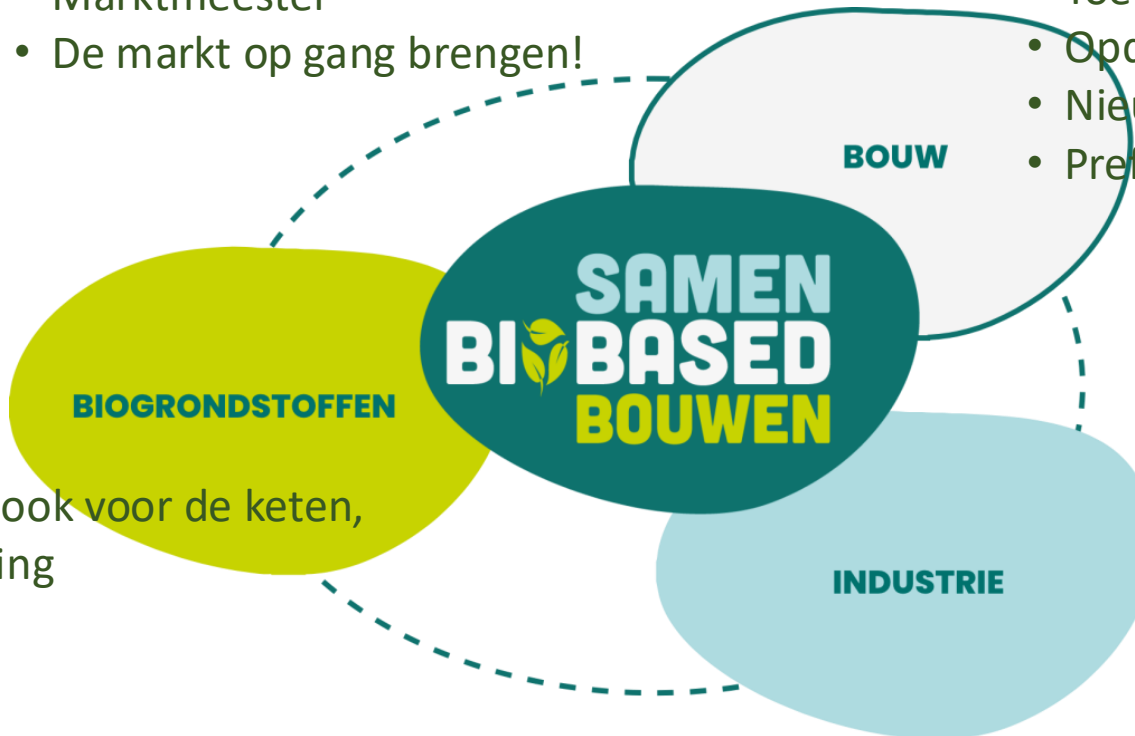

Prioriteiten 2025-2027

- Foodvalley toerisme
- Biobased fietsroute

- Marktmeester
- De markt op gang brengen!

- Toekomstbestendig bouwvraag aanzwengelen
- Opdak- en indakisolatie oplossingen opschalen
- Nieuwbouwconcept de markt op
- Prefabhal in productie nemen

- Schalen: Verdienmodel, ook voor de keten,
- Afzetgarantie, kennisdeling

- Regionale verwerkingscapaciteit
- Industrialisering van de prefab

Agenda

13:00 - 14:00

- Opening
- Status NABB
- Status Foodvalley

14:00 : 15:00 **Breakouts voor vervolg acties**

15:00 : 16:00 Terugkoppeling vervolgacties

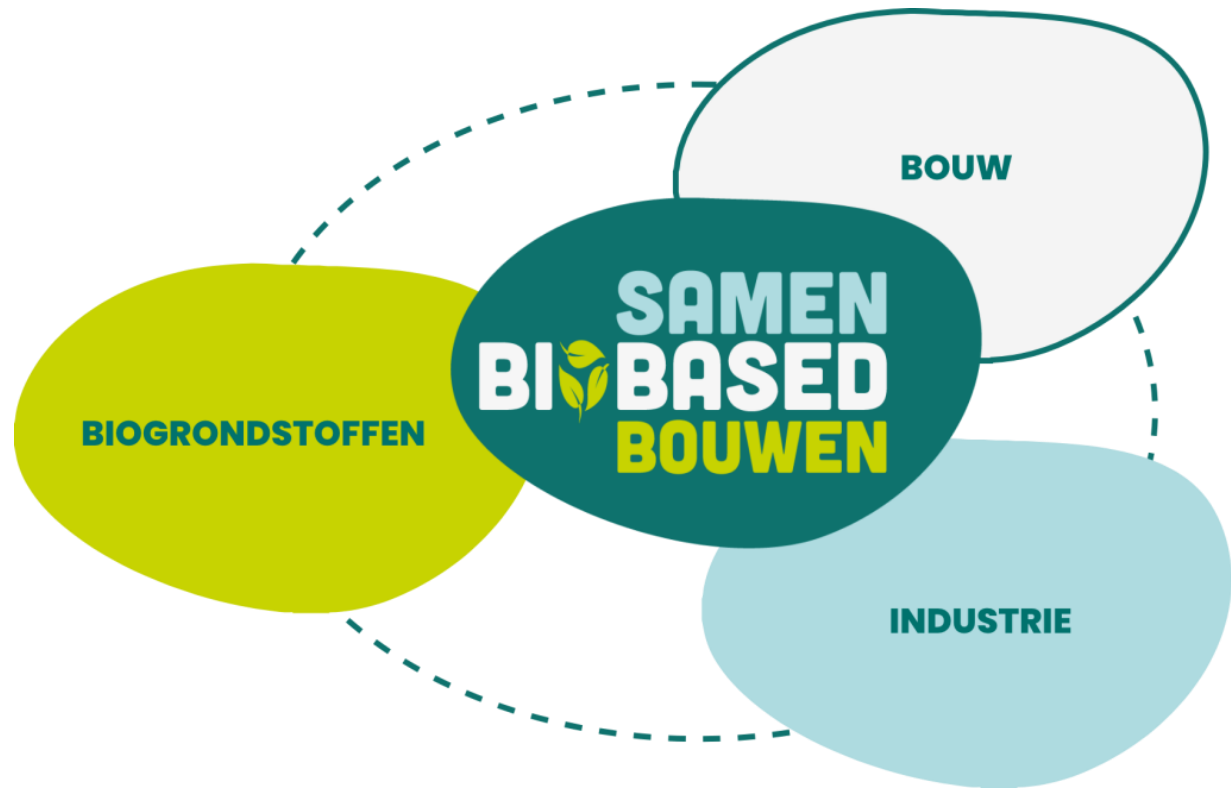
16:00 : 17:00 Afsluiting en borrel

Breakouts

Tafel 1: Duurzaam grondgebruik
Agrarische Ondernemers
(Wessel)

Tafel 2: Opschalen
Bouwsector en industrie
(Wicha)

Tafel 3: Toekomstbestendig aanbesteden
Gemeenten en Woningbouwverenigingen
(Arne)

Agenda

13:00 - 14:00

- Opening
- Status NABB
- Status Foodvalley

14:00 : 15:00 Breakouts voor vervolg acties

15:00 : 16:00 Terugkoppeling vervolgacties

16:00 : 17:00 Afsluiting en borrel

Communities

- 7 Nieuwbrieven
- 14 Bouw bijeenkomsten
- 4 Agro bijeenkomsten
- 4 Gemeente bijeenkomsten
- 1 Installatie designsprint
- ~60 deelnemers per Bouw bijeenkomst
- ~20 deelnemers per Agro bijeenkomst
- 568 nieuwsbrief abonnees
- 2.159 volgers op LinkedIn

En..... Samen Biobased Bouwen community

- (Online) community faciliteren
- Samenwerking met gemeenten

Afstemming met andere BB initiatieven
Selderland

Hoe doen wij dat?
Linkedin:
<https://samenbiobasedbouwen-foodvalley.nl/>
<https://www.linkedin.com/company/106175813>

Updates

Food
valley

SAMEN
BI^oBASED
BOUWEN

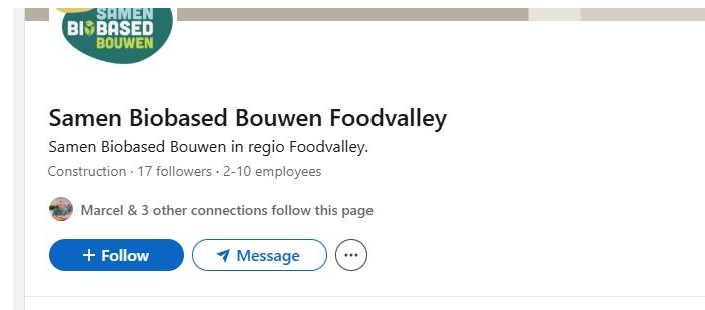
Socials

<https://samenbiobasedbouwen-foodvalley.nl/>

<https://www.linkedin.com/company/106175813>

www.nkbb.org

www.buildingbalance.eu

Nationaal
Kenniscentrum
Biobased Bouw

Home Projecten Kennisbank

Building
Balance

Actueel Agenda Re

We houden je graag op de h

Hoe kunnen we je he

Zoektermen

Home - Actueel

- ☐ Bouw
- ☐ Agrarisch
- ☐ GWW

Zoeken

Zoeken

Op Regiotoer in het
Groene Hart

10 februari, 2025

Biobased bouwen wint terrein in

Terugblik op het
projectbezoek
houtbouw in Lexmond

10 februari, 2025

Biobased renovatie projecten
monitor

Het bioba
aangevul
kaart te z

Building
Balance

Communicatie:

Ketenregisseur

Wicha Benus

[wicha@samenziobasedbouwen-
foodvalley.nl](mailto:wicha@samenziobasedbouwen-foodvalley.nl)

06 53873997

Woningcorporatie activator

Alex Boekhorst

aboekhorst@woonstede.nl

Ketenregisseur

Arne Eindhoven

[arne@samenziobasedbouwen-
foodvalley.nl](mailto:arne@samenziobasedbouwen-foodvalley.nl)

06 15030990

Agroactivator

Wessel Brand

wessel@buildingbalance.eu

Communicatie en
nieuwsberichten

Carlien Laarman

Linkedin en website

Agenda

13:00 - 14:00

- Opening
- Status NABB
- Status Foodvalley

14:00 : 15:00 Breakouts voor vervolg acties

15:00 : 16:00 Terugkoppeling vervolgacties

16:00 : 17:00 Afsluiting en borrel